

A MAGYAR LGBT SZÖVETSÉG VÉLEMÉNYE AZ AZONOS NEMŰ PÁROK ÉS GYERMEKEIK JOGAIRÓL

Magyarországon az azonos nemű párokat a mai napig számos jogszabályi szintű diszkrimináció sújtja. A házassághoz hasonló jogokat biztosító bejegyzett élettársi kapcsolat bevezetése fontos előrelépés volt, de a hátrányos megkülönböztetés tilalma alapelveinek csak a szexuális irányultságon alapuló valamennyi megkülönböztetés felszámolása, így a házasság és a gyermekvállalás különemű párok számára rendelkezésre álló jogi lehetőségeinek (örökbefogadás, mesterséges megtermékenyítés) megnyitása felel meg. A házasság védelmét hangsúlyozó politika ellenére a transznemű embereket akaruk ellenére korábbi párkapcsolatuk megszüntetésére, válásra kényszeríti a hatályos jogi szabályozás.

Az elmúlt három évben számos, az azonos nemű párok és gyermekeik jogait súlyosan veszélyeztető rendelkezést fogadtak el. Így a házasság és a család kirekesztő fogalmának Alaptörvénybe illesztése évtizedekre vetheti vissza az azonos nemű párok és gyermekeik törvény előtti egyenlőségét, hozzájárulva az ilyen családokkal szemben meglévő társadalmi előítéletek fenntartásához. A kirekesztő családfogalmat nemzetközi emberi jogi szervezetek mellett közvetve az Alaptörvény negyedik módosítása kapcsán a Kormány által felkért három alkotmányjogi szakértő és a Velencei Bizottság is kritizálta, és felhívta rá a figyelmet, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) esetjoga az azonos nemű párokat is családként ismeri el (Schalk és Kopf kontra Ausztria, 30141/04).

Szemben a Polgári Törvénykönyv korábban elfogadott változatával, az új Ptk. nem teszi lehetővé az élettársaknak, hogy partnerük gyermekét örökbefogadják, jogbizonytalanságban tartva ezzel az azonos nemű párokat és gyermekeiket. Hiába neveli a pár akár egy évtizeden keresztül közösen a gyermeket, az nem örökölhet, a párkapcsolat megromlása esetén nem jogosult tartásdíjra, a vérszerinti szülő akadályoztatása esetén nehézkes, vagy lehetetlen a nem vérszerinti szülőnek a gyermek érdekében eljárnia. A szabályozás súlyosan sérti az ilyen párkapcsolatban felnövő gyermekek érdekeit, mint ahogy arra az UNICEF Magyar Bizottsága által az új Ptk-ról készített szakvélemény felhívja a figyelmet. Fontos megjegyezni, hogy egyik friss döntésében az EJEB immár nem csak az egyéni örökbefogadás során tiltja a szexuális irányultság szerinti megkülönböztetést (E.B. kontra Franciaország, 43546/02), de diszkriminatívnak ítélte az azonos nemű párok kizárását a partner gyermekének örökbefogadásából is (X. és mások kontra Ausztria, 19010/07).

Mindezek alapján javasoljuk, hogy:

- számolják fel a szexuális irányultságon alapuló valamennyi megkülönböztetést a családjog területén;
- töröljék a diszkriminatív házasság- és családfogalmat az Alaptörvényből;
- szüntessék meg a bejegyzett élettársi kapcsolat és a házasság között fennálló különbségeket, különösen a névviselés, a mesterséges megtermékenyítéshez való hozzáférés, az örökbefogadás és a partner gyermekének örökbefogadása kapcsán;
- tegyék lehetővé a szülői felügyeleti jog kettőnél több személy közötti megosztását;
- szüntessék meg a válás kötelező előírását a nem hivatalos megváltoztatásának előfeltételeként;
- szüntessék meg a Büntető Törvénykönyv bigámiaira vonatkozó diszkriminatív rendelkezését;
- dolgozzanak ki nyilvánosan elérhető iránymutatást az örökbefogadásra való alkalmasságról, amely kitér a szexuális irányultságon és nemi identitáson alapuló megkülönböztetés tilalmára;
- az azonos nemű családok kapjanak kellő figyelmet a jogi, pszichológiai, orvosi, társadalomtudományi egyetemi oktatásban és a szociális munkások képzésében;
- vezessenek be érzékenyítő programokat és akkreditált továbbképzéseket az azonos nemű családokkal kapcsolatos kérdésekről a gyermekvédelem területén dolgozó szakembereknek;
- a családi életre nevelés mutassa be és segítse a családformák sokszínűségének elfogadását;
- a stabil párkapcsolat és gyermekvállalás ösztönzését célzó állami programok tekintsék kiemelt célcsoportnak az azonos nemű párokat.

**magyar lmbt
szövetség**

A Magyar LGBT Szövetség 2009-ben létrehozott ernyőszervezet, amely a Magyarországon működő lesbikus, meleg, biszexuális és transznemű (LGBT) szervezeteket fogja össze. A Szövetség célja az LGBT emberek egyenlőségének és emberi jogainak előmozdítása, a hátrányos megkülönböztetés és előítéletek elleni fellépés, az LGBT emberek társadalmi befogadásának, láthatóságának, identitásának erősítése. A Szövetség az ILGA-Europe európai ernyőszervezet tagja.

E-mail: info@lmbtszovetseg.hu ♦ Telefon: (1) 633-3302 ♦ Fax: (1) 633-3303 ♦ Internet: www.lmbtszovetseg.hu